

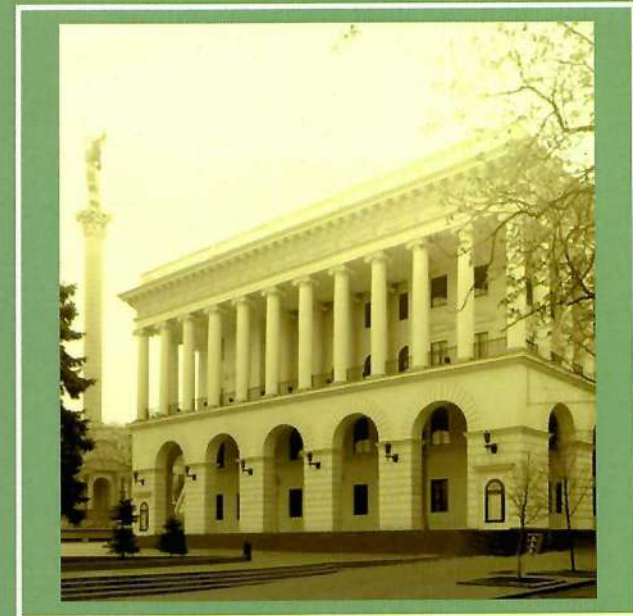
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

ВИКОНАВСЬКА ПРАКТИКА

Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I-II рівнів акредитації

Спеціальність "Музичне мистецтво"
Спеціалізація "Оркестрові струнні інструменти"

Київ – 2012

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

ВИКОНАВСЬКА ПРАКТИКА

Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації

Спеціальність “Музичне мистецтво”
Спеціалізація “Оркестрові струнні інструменти”

Видання здійснено на замовлення Державного методичного центру
навчальних закладів культури і мистецтв України

Кількість годин — 162 практичних

*Рекомендовано на засіданні Методичної ради
Дрогобицького державного музичного училища ім. В. Барвінського
(протокол № 2 від 8.09.2010 р.)*

Укладачі:

Ших Г. Б. — старший викладач Дрогобицького музичного училища
ім. В. Барвінського

Волощук Н. І. — викладач Дрогобицького музичного училища
ім. В. Барвінського

Рецензенти:

Онищенко Ю. Т. — доцент кафедри скрипки Львівської музичної
академії ім. М. Лисенка

Боднар О. Г. — завідувач відділом оркестрових струнних інструментів
Львівського державного музичного училища
ім. С. Людкевича

Чорний Ю. Т. — доцент кафедри народних музичних інструментів
Дрогобицького державного педагогічного
університету ім. І. Франка

Відповідальна за випуск Ремезова Г. Д.

Виконавська практика : програма для вищих навчальних
закладів культури і мистецтв / уклад.: Г. Б. Ших, Н. І. Волощук.
— Київ ; Вінниця, НОВА КНИГА, 2012. — 32 с.

Навчальне видання

Формат 60×84/16. Папір офсетний. Друк ризографічний.
Ум. друк. арк. 1,9. Наклад 100 пр.

ПП “Нова Книга”, 21029, м. Вінниця, вул. Квятека, 20

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 2646 від 11.10.2006 р.

Тел. (0432) 52-34-80, 52-34-82. Факс 52-34-81

E-mail: new_book@mail.ru / www.novaknyha.com.ua

© Ших Г. Б., Волощук Н. І., уклад., 2012

© Державний метод. центр навч. заклад.
культ. і мистецтв України, 2012

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма навчального курсу “Виконавська практика” укладена з урахуванням вимог до підготовки спеціалістів вищих державних закладів культури і мистецтв I-II рівнів акредитації на основі базової і повної середньої освіти по спеціалізації “Оркестрові струнні інструменти”.

Даний курс передбачає принцип комплексного підходу до формування виконавських навиків на основі теоретичних і практичних знань, отриманих в класах з фаху, камерного ансамблю, оркестрового класу, педагогічної практики, методико-виконавського аналізу репертуару, музично-теоретичних дисциплін.

Відповідно до навчального плану програма розрахована на 162 педагогічні години протягом 6 семестрів. Вона містить методичні рекомендації, календарно-тематичний план з розподілом на вивчення окремих тем за курсами і семестрами навчання, репертуарні списки пропонуваніх тем. Дана програма в залежності від навчального плану може бути використана як для групових так і для індивідуальних занять.

Запропонована програма окреслює сучасні вимоги щодо організації навчального процесу.

Процес оптимізації спеціальної професійної освіти вимагає звернути велику увагу на курс виконавської практики в училищі. Одне з найважливіших завдань музичної педагогіки — всебічний музично-виконавський розвиток студента, підготовка музиканта, який готовий проводити просвітницьку діяльність, щоб пропагувати кращі зразки класичної і сучасної музики, розвивати естетичні та художні смаки в суспільстві.

Виконавська діяльність тісно пов’язана з питаннями формування світогляду, ідейного і морального розвитку особистості. Ось чому сьогодні предметом найуважливішого вивчення стають зміст, принципи і методи виховання творчої виконавської майстерності.

Основна форма даного курсу — індивідуальні або групові заняття з викладачем, самостійна підготовка студентів. Підсумок вивчення матеріалу — організація концертних виступів.

Основні завдання предмета:

- розвивати творчу активність;
- виховувати естрадну витримку, артистизм;
- формувати і закріплювати виконавські навички;
- нагромаджувати практичні і теоретичні знання;
- розвивати навички якісної оцінки виконання;
- розширювати репертуарний матеріал;
- залучати студентів до організації роботи;
- розвивати навички ансамблевої гри, вміння працювати в колективі;
- практично втілювати навички інструментовки, аранжування в роботі над репертуаром.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Предмет виконавської практики проводиться протягом 6 семестрів як індивідуальні або групові заняття. Відповідно до навчального плану на відділі оркестрових струнних інструментів концертні групи формуються по курсах із студентів однієї спеціалізації або різних спеціалізацій. Також залучаються студенти з відділу спеціального фортепіано як концертмейстери та студенти інших відділів.

Кожен студент повинен виступити не менше 2-х разів протягом семестру. Тривалість концерту — до 45 хвилин, включаючи анотації.

В обов'язки викладача виконавської практики також входить складання репертуарних списків, організація і облік проведених концертів, аналіз виступів та оцінювання роботи студентів, надання рекомендацій для подальшого вдосконалення рівня роботи.

Як показує досвід, доцільно організовувати тематичні концерти. На початку кожного семестру викладач визначає тематику кон-

цертів згідно навчальної програми із врахуванням індивідуальних можливостей студентів, місця проведення концерту, а також вікового, освітнього, культурного рівня слухачів. При складанні репертуарних списків рекомендується вводити до програми концерту твори з педрепертуару дитячих музичних шкіл з метою кращої підготовки студентів до майбутньої педагогічної роботи.

Практика свідчить про велике бажання студентів грати в ансамблях. Виконання концертних номерів в дуетах, тріо, квартетах дуже урізноманітнює концерти і робить їх цікавішими.

Концерти можуть бути організовані в дошкільних закладах, загальноосвітніх та музичних школах, дитячих будинках, технікумах, училищах, клубах і ін.

В процесі виховання виконавської майстерності і творчої особистості музиканта викладачеві необхідно враховувати такі фактори підготовки студентів до виконання художніх творів на сцені як:

- виховання самостійності у підборі репертуару та вивченні концертного матеріалу як фактора, що стимулює ініціативу і активність мислення студента;
- робота над розвитком музичного мислення студента в процесі аналізування твору та самоаналізу свого виступу на сцені;
- використання методів розвитку художньо-образної творчої уяви — активний пошук і відбір творчих варіантів для втілення музичних образів, побудова цілісного задуму твору;
- попереднє ознайомлення студентів з творчістю автора, його епохою для кращого розуміння стилю і змісту твору;
- робота над розвитком виконавських здібностей та навичок — здатності до творчого відтворення музики;
- виховання соціально цінних особистісних якостей: почуття відповідальності, цілеспрямованості, наполегливості, волі;
- виховання свідомої самодисципліни;
- врахування необхідності психологічної підготовки до виступу на сцені — виховання естрадної витримки (вміння володіти собою на сцені).

Орієнтовний проект календарно-тематичного плану

№ з/п	Зміст курсу	К-сть годин	Самостійна підготовка
	Тема № 1. Підбір творів згідно тематики концертів	1 год.	Розбір творів теми № 1
	Перевірка тексту розібраних творів. Аналіз форм	1 год.	Виправлення текстових неточностей
	Образно-художній зміст творів. Виразові засоби творів	1 год.	Визначення форми, змісту, характеру творів. Робота над засобами виразності
	Репетиція концерту	1 год.	Цілісне оформлення творів
	Концерт. Аналіз виступів	2 год.	Аналіз самопідготовки і планування наступних занять
	Тема № 2. Підбір творів згідно тематики концертів	1 год.	Розбір творів теми № 2.
	Перевірка тексту розібраних творів	1 год.	Виправлення текстових помилок
	Аналіз форм. Образно-художній зміст творів	1 год.	Робота над формою, розкриття характеру твору
	Виразові засоби творів	1 год.	Робота над засобами виразності
	Репетиція концерту	1 год.	Підготовка до концерту
	Концерт. Аналіз виступів	2 год.	Закріплення здобутих навичок і знань

Примітка: В залежності від навчальних планів кількість годин по темах може змінюватись.

Пропонуємо вивчення двох тем протягом семестру. Можливо варто включати у виконавську програму раніше вивчені твори,

враховуючи індивідуальний підхід до учнів, курс, склад групи та рівень професійної підготовки. Це також залежить від виконавської складності вибраних творів.

Підбір репертуару здійснюється відповідно рівню знань і підготовки студентів різних курсів з їхньою участю та врахуванням їхніх бажань і художнього смаку. На молодших курсах викладач багато уваги приділяє аналізу і розбору творів, визначенню виконавських проблем, пошуку засобів виразності. Студенти III-IV курсів більш самостійні у виборі репертуару і роботі над ним, використовуючи свої знання з методики, методико-виконавського аналізу педрепертуару, педагогічної практики, а також здобуті навички в оркестровому класі.

Заняття на тему “Перевірка тексту творів” — це прослуховування творів викладачем з подальшим аналізом щодо метро-ритмічних особливостей, штрихової техніки, аплікатури, динаміки. Підсумок уроку — рекомендації викладача для домашніх занять, адже від результату самостійної роботи учня залежить якість проведення наступного заняття.

Заняття з теми “Образно-художній зміст творів” — це виконання творів і визначення таких питань в роботі:

- визначення жанрових ознак;
- активізація образного мислення;
- образно-емоційна характеристика музичного матеріалу;
- структура твору;
- динаміка як засіб формотворення;
- визначення кульмінації;
- відповідність характеру і темпо-ритму;
- цілісне оформлення твору.

Тема “Виразові засоби творів”. Після виконання творів на практичних заняттях обговорюються індивідуальні та загальні особливості композиторських та виконавських засобів музичної виразності. При необхідності вирішуються такі питання:

- робота над інтонацією;
- особливості фактури;

- вибір аплікатури, визначення позицій;
- штрихова техніка;
- робота над характером та тембром звуку, взаємозв'язок з вібрацією;
- фразування;
- артикуляція;
- залежність вибору темпу, ритму, агогічних відхилень від внутрішнього відчуття змісту.

Проблема володіння виразовими виконавськими засобами тісно пов'язана з виконавсько-технічними труднощами. Важливо враховувати підпорядкованість технічного вдосконалення музично-художньому змісту твору. Для вирішення виконавських завдань необхідно знайти оптимальні технічні та художньо-психологічні методи роботи в класі і в домашніх заняттях.

В процесі роботи над творами окремої теми коригується планування програми і проведення концерту. Слід враховувати форму і контрастність творів, композиційні вимоги до проведення концерту в різних аудиторіях.

На репетиції необхідно створити атмосферу концертного виступу. Викладач дає настанови студентам з метою підготовки до виступу, тобто досягнення оптимального концертного стану виконавця: здатності до творчого відтворення та інтерпретації твору, максимально наближеної до творчого задуму композитора, почуття “спілкування зі слухачем”, впевненості на естраді.

Після концерту необхідно зробити аналіз виступів на основі професійності, об'єктивності, відповідальності. В першу чергу відзначаються позитивні сторони виконання. Викладач узагальнює результати проведеної роботи, відмічає найбільш ефективні методи у підготовці до заключного етапу освоєння теми — концерту. Варто обов'язково враховувати думки студентів з приводу проведеної підготовчої роботи та рівня концертного виконання творів, а також теми, програми, форми організації концерту. Підсумок повинен створити основу для подальших занять на більш якісному, професійному і організаційному рівні.

Важливо, щоб учень був спроможний оцінити себе сам — свої сильні і слабкі сторони, досягнення і недоліки, навчився слухати і дивитись на себе зі сторони.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Завдання педагога полягає в активізації свідомих зусиль учня в освоєнні курсу “Виконавська практика”, що створюють сприятливі передумови розвитку навичок самостійної роботи. Потрібно пропонувати завдання, які учень повинен виконувати самостійно. Наприклад, розбір творів полегшеної складності без участі педагога, а також самостійний підбір допоміжного технічного матеріалу для подолання деяких виконавських проблем. Вводити час від часу в практику самостійний підбір студентами творів до виконання. Самостійно студенти можуть повторювати твори, вивчені в класі з фаху. Самостійний фактор повинен бути основним у збереженні раніше вивчених творів у репертуарі виконавця.

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ

В навчальних планах не передбачено диференційованого оцінювання. Рекомендуємо зараховувати або не зараховувати роботу протягом семестру на основі аналізу систематичної роботи та виступів. При цьому звернути увагу на формування потреби творчої активності і поведінки учня, його прагнення до самовираження і творчої самореалізації у виконавській, просвітницькій діяльності.

ОРІЄНТОВНИЙ ЗМІСТ КУРСУ

Зразки тематики концертів:

1. Музика як один з найдревніших засобів відображення почуттів і переживань людини.
2. Обрядовість в музиці. Пісні весняного циклу.

3. Знайомство зі струнно-смічковими інструментами.
4. Природа і музика.
5. Пісенний і танцювальний жанри.
6. Жартівливий жанр в музиці. Моторність і віртуозність.
7. Українські композитори — дітям.
8. Чарівні мелодії в звуках скрипки.
9. Мамина пісня — колискова.
10. Мелодії народів світу.
11. Стильові особливості музики.
12. Музика різних епох.
13. Концерт, присвячений творчості одного композитора.
14. Виконавський стиль у відтворенні творів з репертуару ДМШ.

Примітка. Темі № 13, 14 сприяють налагодженню контактів з колективами музичних шкіл. Концерти можуть бути присвячені таким композиторам як: О. Рідінг, Н. Бакланова, Ф. Зейтц, А. Вівальді, О. Комаровський, Г. Гендель, Й. Бах. Програма концертів складається за домовленістю з викладачами ДМШ, адже можливість ознайомлення учнів з навчальним репертуаром у живому виконанні, а також у записах переважно є рідкістю в умовах школи. Проведення таких концертів є також найефективнішою формою профорієнтаційної роботи.

**Проект планування роботи з предмету
“Виконавська практика”
Один з варіантів**

№ з/п	Тема концерту	Місце проведення
II курс, I півріччя		
1	Знайомство з струнно-смічковими інструментами.	Молодші класи ЗОСШ

№ з/п	Тема концерту	Місце проведення
2	Музика як один з найдревніших засобів відображення почуттів і переживань людини.	Дитячі дошкільні заклади
II півріччя		
1	Обрядовість в музиці.	Молодші, середні класи загальноосвітньої школи
2	Жартівливий жанр. Моторність і віртуозність в музиці.	Середні класи загальноосвітньої школи
III курс, I півріччя		
1	Мамина пісня — колискова.	Дитячі дошкільні заклади, молодші класи загальноосвітньої школи
2	Пісня і танець як одні з найперших жанрів.	-//-
II півріччя		
1	Чарівні мелодії в звуках скрипки.	Середні та старші класи загальноосвітньої школи
2	Природа і музика.	ДМШ, старші класи загальноосвітньої школи
IV курс, I півріччя		
1	Жанрові і стильові особливості музики.	ДМШ, ЗОСШ
2	Мелодії народів світу.	ДМШ, старші класи загальноосвітньої школи

№ з/п	Тема концерту	Місце проведення
II півріччя		
1	Українські композитори — дітям.	ДМШ, середні та старші класи загальноосвітньої школи
2	Музика різних епох.	ДМШ, старші класи загальноосвітньої школи

ОРІЄНТОВНІ РЕПЕРТУАРНІ СПИСКИ

Тема: “Музика як один з найдревніших засобів відображення почуттів і переживань людини”

(скрипка)

Бах Й. Сарабанда і гавот.
 Вебер К. Хор мисливців.
 Верачіні Р. Ларго.
 Вівальді А. Інтермецо.
 Гайдн Й. Менует бика.
 Глазунов Д. Пісня трубадура.
 Глінка М. Почуття.
 Дакен Д. Зозуля.
 Комаровський О. Вийшли в поле косарі. (Варіації).
 Лисенко М. Елегія. Хвилина розчарування.
 Мейтус Ю. Рекрутська пісня.
 Мострас К. Хоровод.
 Моцарт В. Майська пісня. Гра дітей.
 Мусоргський М. Сльоза.

Січинський Д. Дума про Нечая.
 Укр. нар. пісня «Та орав мужик край дороги». Обр. А. Єдлічка.
 Хачатурян А. Ноктюрн.
 Чайковський П. Сумна пісенька.
 Шуман Р. Мрії. Відзвуки театру.

{альт}

Бах Й. Жига. Обр. Страхова Е.
 Василенко С. Серенада.
 Зноско-Боровський О. Гуцульська пісня.
 Люллі Ж. Аріозо і Гавот. Обр. В. Борисовського.

(віолончель)

Бах Й. Аріозо.
 Боккеріні Л. АLEGRO.
 Блок В. Веселий хоровод.
 Люллі Ж. Гавот.
 Мирошніков О. Дощик.
 Моцарт В. Волинка.

Тема: “Обрядовість в музиці. Пісні весняного циклу”

(скрипка)

Беркович І. Прийшла весна.
 Боровик М. Веснянка.
 Вериківський В. Веснянка.
 Глюк Х. Веселий хоровод.
 Гомоляка В. Гагілка.
 Закарпатська гаївка. Обр. О. Зноско-Боровського.
 Зноско-Боровський О. Коломийки.
 Леонтович М. Щедрик. Пер. С. Луканюка.
 «Ой, зацвіли фіялоньки» (гаївка). Обр. Л. Ревуцького.

Орфеев О. Веснянка.
Нижанківський О. Коломийки.
Укр. нар. пісня «Прийди, прийди, сонечко» (веснянка).
Обр. Л. Ревуцького.

Стеценко К. На весіллі у селі.
Тахтаджиев К. Танок з українського вертепу.
Укр. нар. пісня. Подоляночка. *Обр. Л. Ревуцького.*
Шостакович Д. Весняний вальс.
Штогаренко Д. Веснянка мі мінор.

(альт)

Бах Ф. Е. Весна. *Обр. В. Борисовського.*
Римський-Корсаков М. Гімн сонцю з опери “Золотий півник”.
Пер. М. Рейтixa, Г. Зінгера.
Форе Г. Пробудження.
Яньшинов О. Пряля. *Пер. Є. Страхова.*

(віолончель)

Золотарьов В. Весільна.
Калістратов В. Три п’єси для віолончелі і фортепіано:
Скоморошина. Билина. Перепляси.
Людкевич С. Гагілка.
Станкович Є. Дві частини з Триптиху “ На Верховині ”:
Колисанка. Весілля. *Ред. М. Чайковської.*

Тема: “Знайомство зі струнно-смичковими інструментами”

(скрипка)

Балакірев М. Експромт.
Барвінський В. Народна мелодія.
Бетховен Л. Багатель.
Гендель Г. Аріозо. Арія. *Обр. К. Моцарса*

Глазунов О. Вальс.
Глієр Р. Скерцо. Романс до мінор.
Глюк Х. Мелодія.
Гомоляка В. Скерцо.
Давід Ф. Капріччіо.
Клебанов О. Вальс.
Лисенко М. Елегія.
Рябов О. Поетичний момент.
Скорик М. Народний танець.
Тартіні Д. Анданте.
Чайковський П. Солодка мрія.
Шер В. Повільний вальс.
Шостакович Д. Романс. Елегія.
Щуровський Ю. Танець.

(альт)

Глієр Р. Російська пісня.
Кюї Ц. Безперервний рух.
Рубінштейн А. Мелодія. *Обр. Є. Страхова і М. Соколова.*
Степовий Я. Танок.

(віолончель)

Бах-Гуно Ш. Аве Марія.
Валентіні Д. Менует.
Вериківський М. Прелюд.
Дворжак А. Мелодія.
Дремлюга М. Лірична пісня.
Перголезі Дж. Пісня.

(ансамблі)

Кабалевський Д. Танець.
Людкевич С. Тріо.
Мострас К. Етюд-дует.
Хачатурян А. Андантіно (для 2-х скрипок).

Тема: “Природа і музика”

(скрипка)

Аренський А. Незабудка.
Бекман Л. Ялинка.
Бетховен Л. Сурок.
Бізе Ж. Квітнева пісня.
Глінка М. Жайворонки.
Дакен Д. Зозуля.
Довженко В. Етюд-картина.
Колеса М. Гей, видно село.
Комаровський О. Стежинка в лісі. Перепілочка.
Вийшли в поле косарі. Варіації.
Кос-Анатольський А. Біля водограю.
Лисенко М. Лисичка.
Мусоргський М. По гриби.
Пуньяні Г. Зозулі.
Рахманінов С. Романс “Квітень”.
Римський-Корсаков М. Політ джмеля.
Сенс-Санс К. Лебідь.
Скорик М. Діброва зелена.
Солтис О. На полонині.
Сорокін К. По дорозі жук, жук.
Стеценко К. Романс “Дивлюсь я на ясні зорі”. Транскрипція

I. Добржинця.

Укр. нар. пісня. Журавель.
Чайковський П. Осіння пісня.
Ширинський В. Варіації на тему татарської нар. пісні “Темний ліс”.
Шер В. Метелики.
Шуберт Ф. Бджілка.

(альт)

Глієр Р. Біля струмка.
Ібер Ж. Маленький біленький ослик.

Попатенко Т. Верба.
Спендіаров С. Східний романс. До рози. Пер. Г. Безрукова.
Степовий Я. Ой, поля. Пер. М. Грінберга.
Чайковський П. Підсніжник. Обр. В. Борисовського.

(віолончель)

Александров А. Осінь.
Василенко С. Українська народна пісня «На вечірній зорі».
Кірко І. Прогулянка.
Мурзін В. Весною.
Чіташвілі Р. Прогулянка. В селі.
Шишенін Л. Між крутими берегами.

(ансамблі)

Власов В. Пісня на озері.
Губа В. Серед полів.
Ребіков В. Вальс з опери-казки “Ялинка”.

Тема: “Пісенний і танцювальний жанри”

(скрипка)

Бах Й. Гавот.
Бетховен Л. Менует.
Боккеріні Л. Менует.
Вериківський М. Пісня
Верьовка Г. Танець.
Владигеров П. Пісня.
Вольф Г. Пісня.
Гайдн Й. Менует. Рондо.
Глієр Р. Танець.
Дворжак А. Циганська пісня.
Іщенко Ю. Гуцульська пісня.

Кабалевський Д. Полька. Галоп.
Косенко В. Мазурка. Вальс.
Левицький І. Українська рапсодія.
Мендельсон Ф. Пісня без слів.
Мусоргський М. Гопак.
Прокоф'єв С. Вальс.
Ребіков В. Пісня без слів.
Скорик М. Іспанський танець.
Сметана Б. Вальс.
Соколовський М. В темпі менуєту.
Чайковський П. Сумна пісенька. Російський танок. Пісня без слів.
Шостакович Д. Танець.
Штогаренко А. Козачок. Пісня.
Шуберт Ф. Романс.
Щуровський Ю. Осіння пісня.

(альт)

Асаф'єв Б. Гавот. *Пер. Л. Ознобіщева.*
Гурільов О. Полька-мазурка. *Пер. Є. Страхова.*
Жилін О. Вальс.
Мендельсон Ф. Пісня без слів.
Шуберт Ф. Серенада. *Обр. Є. Страхова.*

(віолончель)

Бакланова Н. Мазурка.
Гордан І. Маленький вальс.
Кабалевський Д. Танець на поляні.
Колодуб Л. Танок.
Старокадомський М. Повітряна пісня.
Стеценко К. Вечірня пісня.

(ансамблі)

Бетховен Л. Менует (Скрипка, альт, віолончель).
Глієр Р. Народна пісня (2 скрипки, альт).
Косенко В. Гавот (Квартет).
Прокоф'єв С. Вальс з опери "Війна і мир" (Квартет).
Шольц П. Фантазія на тему закарпатської пісні "Верховина".
Шостакович Д. Полька.
Шутенко К. «Там, де Ятрань круто в'ється».

Тема: "Жартівливий жанр. Моторність і віртуозність в музиці"

(скрипка)

Барвінський В. Гумореска.
Ботвінов І. Жартівливий марш.
Гречанинов А. Весельчак.
Дворжак Б. Гумореска.
Дженкінсон Е. Танець.
Зноско-Боровський О. Коломийки.
Кабалевський Д. Клоуни.
Клебанов Д. Жартівлива.
Кравчук О. Гумореска.
Куперен Ф. Маленькі вітряки.
Кюї Ц. Безперервний рух.
Людкевич С. Чабарашка.
Лядов О. Музична табакерка.
Раков М. Гумореска.
Фіокко П. Алегро.
Чайковський П. Гра в коники. Гумореска.
Шуман Р. Веселий селянин.
Щедрін Р. Танець з балету "Коник-Горбунець".
Яньшинов О. Пряля.

(альт)

Аладов М. Гумореска. Обр. В. Скібіна.
Дремлюга М. Скерцо.
Зноско-Боровський О. Гумореска.
Селіванов В. Жарт. Ред. Б. Палшкова.
Шостакович Д. Фантастичний танець.

(віолончель)

Живцов А. Чорний баранчик.
Кіркор Г. Гумореска.
Косенко В. Скерцино. Гумореска.
Поппер Д. Сільський танець.
П'янков В. Клоунада.
Хачатурян А. Завтра в школу.
Штогаренко А. Жартівливий марш.

(ансамблі)

Іщенко Ю. Веселе інтермецо.
Кабалевський Д. Маленький вальс. Жартівлива. (2 скрипки).
Корнілова Т. Казка про ведмежат.
Шуберт Ф. Музичний момент.

Тема: "Українські композитори — дітям"

(скрипка)

Гомоляка В. Елегія. Рондо.
Домінчен К. Романс.
Жербін М. Прелюд.
Зноско-Боровський О. Лялька. Бурлеска. Романс.
Кирейко О. Пісня.
Козловський І. Вальс.
Косенко В. Пастораль. Вальс. Купили ведмедика.

Левицький І. Мазурка.
Лекгер Д. Етюди № ля мінор, ре мінор, мі мінор.
Лисенко М. Пісня без слів.
Людкевич С. Квочка.
Ревуцький Л. Інтермецо.
Скорульський М. Танець.
Сокальський П. Елегія.
Соколовський М. Сільський танець.
Степовий Я. Танець. Прелюдія.
Стеценко К. Пісня без слів.

(альт)

Косенко В. Арієта і танець. Куранта. Пер. З. Дашака.
Левицький І. Українська рапсодія.
Ляшенко Г. Роздум.
Сокальський В. П'єса. Пер. М. Грінберга.

(віолончель)

Кирейко О. Менует. Оповідання.
Козицький П. Дитяча пісенька.
Леонтович М. Ой, пряду, пряду.
Лисенко М. Без тебе, Олесю.
Магіденко М. Літак.
Матюх І. Пливи, пливи, селезень. Грицю, Грицю.
Ревуцький Л. Павук сірий, волохатий. Стоїть в лісі калина.
Степовий Я. Кантабіле.
Шутенко Т. Думка.

(ансамблі)

Лисенко М. Баркаролла. Квартет.
Стеценко К. Дует Котика і Півника з опери "Лисичка,
Котик і Півник" (2 скрипки і фортепіано).

Тема: “Чарівні мелодії в звуках скрипки”

(скрипка)

Бах Й. С. Сіциліана.
Бенда Й. Граве.
Брамс Й. Споглядання.
Вівальді А. Адажіо.
Гендель Г. Ляргетто.
Глієр Р. Романс.
Гомоляка В. Ноктюрн.
Дворжак А. Мелодія.
Козловський В. Адажіо.
Кос-Анатольський А. Романс.
Лисенко М. Сторінка з альбому. Сумний спів.
Лятошинський В. Мелодія.
Массне Ж. Медитація.
Перголезі Дж. Арія.
Пуньяні Г. Лярго.
Скорик М. Мелодія.
Чайковський П. Баркарола.
Шостакович Д. Елегія.
Шуберт Ф. Музичний момент.
Шуман Р. Мрії.

(альт)

Глієр Р. Романс.
Перголезі Дж. Пісня.
Равель М. Менует. Прелюдія.
Шуман Р. Мрії. Пер. Г. Безрукава.

(віолончель)

Бабаджян А. Танець.
Гречанінов А. Сумна пісенька.

Моцарт Л. Волинка.
Шуровський Ю. Танець-рондо.

(ансамблі)

Бетховен Л. Гімн природі.
Глазунов О. Антракт з балету “Раймонда” (2 скрипки і фортепіано).
Чайковський П. Солодка мрія (3 скрипки, альт, віолончель).

Тема: “Мамина пісня — колискова”

(скрипка)

Аренський О. Колискова.
Бакланова Н. Колискова.
Бізе Ж. Колискова “Лялька”.
Блок В. Словацька колискова.
Брамс Й. Колискова.
Віла-Лобос Е. Колискова.
Гедіке А. Колискова.
Дунаєвський І. Колискова.
Ільїна Р. На гойдалці.
Клебанов Д. Колискова.
Кара-Караєв К. Колискова.
Моцарт В. Колискова.
Ніязі Н. Колискова.
Сімович Р. Колискова.
«Спи, моя мила». Словацька нар. пісня.
Стеценко К. Колискова.
Фейгін Л. Колискова.
Форе Г. Колискова.
Хачатурян А. Колискова.
Чайковський П. Колискова.

(альт)

Мострас К. Колискова.
Спендіаров О. Колискова.
Хачатурян А. Колискова з балету "Гаяне".
Обр. В. Борисовського.

(віолончель)

Блок В. Катрусина колискова.
Козицький П. Колискова.
Людкевич С. Колискова.
Сечкін В. Колискова.
Цинцадзе С. Колискова.
Шуман Р. Колискова пісня.

Тема: "Мелодії народів світу"

(скрипка)

Барток Б. Угорський наспів.
Бетховен Л. Турецький марш.
Венявський Г. Куяв'як.
Глієр Р. Російська пісня. Монгольська пісня.
Глушков П. Пісня на грузинські теми.
Гомоляка В. Карпатська легенда.
Дворжак А. Слов'янські танці.
Зноско-Боровський О. Туркменська мелодія.
Іщенко Ю. Гуцульська пісня.
Корчмарьов К. Іспанський танець.
Комаровський О. Російська пісня.
Кюї Ц. Східна мелодія.
Лятошинський Б. Памірська мелодія.
Мострас К. Східний танець.
Моцарт В. Турецький марш.

Римський-Корсаков М. Пісня індійського гостя.
Скорик М. Народний танець.
Чайковський П. Старовинна французька пісенька.
Неаполітанська пісенька.

(альт)

Віла-Лобос Є. Арія з Бразильської бахіани № 2.
Обр. Г. Безрукова.
Зноско-Боровський О. Калмицький наспів.
Іполітов-Іванов М. Кавказькі ескізи. Іспанська серенада.
Крюков М. Павана.
Сібеліус Л. Сумний вальс.

(віолончель)

Айвазян А. Вірменський танець. Грузинський танець.
Болдирев І. Китайська статуетка.
Гранадос Е. Андалуза.
Зноско-Боровський О. Гуцульська пісня.
Іщенко Ю. В'єтнамська мелодія.
Кюї У. Східна мелодія.
Мальтер Л. Румунська нар. пісня. Чеська нар. пісня.
Узбецька мелодія.

Тема: "Стильові особливості музики"

(скрипка)

Бах Й. С. Сіциліана.
Бетховен Л. Контрданс.
Брамс Й. Угорський танець № 2.
Вагнер Р. Листок з альбому.
Вівальді А. Ляро. Куранта.
Гайдн Й. Серенада.

Гендель Г. Прелюдія.
Глінка М. Листок з альбому.
Глієр Р. Вальс.
Глушков П. Пісня без слів.
Гріг Е. Андантіно. Народна пісня.
Зноско-Боровський О. В старовинному стилі.
Кабалевський Д. Імпровізація.
Кос-Анатольський А. Танець Дзвінки з балету "Хустка Довбуша".
Лисенко М. Пряля.
Моцарт В. Полонез.
Обер Ж. Престо. Жига.
Прокоф'єв С. Марш. Танець антильських дівчат.
Хачатурян А. Танець рожевих дівчат з балету "Гаяне".
Чайковський П. Шарманщик співає.
Шишян А. Спогад.

(альт)

Аренський О. Баркарола. Пер. Є. Страхова.
Жербін М. Вокаліз. Ред. Б. Палишкова.
Кабалевський Д. Марш.
Равель М. Менует. Прелюдія.

(віолончель)

Арутюнян О. Експромт.
Барток Б. Пісня.
Бетховен Л. Народний танець.
Борисяк А. Етюд.
Кирейко В. Елегія пам'яті М. Лисенка.
Прокоф'єв С. Ходить місяць над луками.

(ансамблі)

Гендель Г. Пассакалія (2 скрипки, альт, віолончель).
Прокоф'єв С. Гавот з "Класичної симфонії".

П'яццолла А. Танго.
Фролов І. Дует в старовинному стилі для 2-х скрипок соло.

Тема: "Музика різних епох"

Бах Й. С. Арія.
Брамс Й. Угорський танець № 12.
Вебер К. Безперервний рух.
Венявський Г. Обертас.
Гайдн Й. Віваче.
Гомоляка В. Молдавський танець.
Данькевич К. Пісня і танець.
Дворжак А. Мазурка.
Жербін М. Вокаліз.
Крейслер Ф. Сіціліана і Ригодон. Граве.
Лисенко М. Токата.
Моцарт В. Менует Ре мажор.
Рубінштейн Н. Мелодія.
Скорик М. Скерцо. Вальс.
Тартіні Д. Аріозо.
Фролов І. Романс.
Чайковський П. Мелодія. Баркарола.
Шопен Ф. Етюд фа мінор.
Шуберт Ф. Арія.

(альт)

В'єтан А. Елегія.
Вівальді А. Адажіо. Пер. В. Палишкова.
Гріг Е. Листок з альбому.
Ляшенко Г. Прелюдія. Арієтта і танець.
Ревуцький Л. Балада.
Чайковський П. Експромт.

(віолончель)

Бетховен Л. Екосез.
Гендель Г. Ларгето.
Гольтерман Г. Каприччіо.
Жербін М. Елегія.
Моцарт В. Анданте граціозо.

(ансамблі)

Брегович Г. Танго.
Вівальді А. Концерт ля мінор для 2-х скрипок.
Кореллі А. Вибрані сонати для 2-х скрипок і фортепіано.
Стефані А. Тріо-соната.
Хачатурян А. Вальс з музики до драми М. Лермонтова "Маскарад".

РЕПЕРТУАРНІ ЗБІРНИКИ

1. Альбом учня-скрипаля. 6 клас ДМШ. — К., 1971
2. Альбом учня-скрипаля. 7 клас ДМШ. — К., 1972
3. Альбом скрипача. Классическая и современная музыка для скрипки и фортепиано./ Ред.-сост. К. Фортунатов. Вып. 1, 2. — М., 1990
4. Альбом скрипача. Классическая и современная музыка. Вып. 1, 2. — М., 1962
5. Збірник Діти — дітям. — К., 1990
6. Зноско-Боровський О. Альбом юного скрипаля. Ч. 1.— К., 1960
7. Классические пьесы. — М., 1974
8. Классические пьесы. — М., 1988
9. Классические пьесы для скрипки и фортепиано. 5—7 классы ДМШ. — М., 1974
10. Кос-Анатольський А. Три пісні в перекладі для скрипки та фортепіано./ Упор. О. Олійник. — Тернопіль, 1999
11. Лисаковський О. Школа гри на скрипці. — К., 1967

12. Пьесы для скрипки. Средние и старшие классы ДМШ. — М., 1987
13. Пьесы украинских композиторов для скрипки и фортепиано. Концертный репертуар скрипача. — М., 1978
14. Педагогічний репертуар для скрипки. 3—4 класи ДМШ./ Упор. З. Дашак, В. Кирейко, О. Манілов, В. Стеценко. Вип. 2. — К., 1962
15. Педагогічний репертуар для скрипки. 5—6 класи ДМШ. Вип. 1 — 6. — К., 1962
16. Педагогічний репертуар для скрипки. 7 клас ДМШ. Вип. 1 — 10. — К., 1963
17. Соколовский Н. Легкие пьесы для скрипки и фортепиано. Ред. А. Ямпольский. — М., 1974
18. Старовинні композитори — юним скрипалям. / Упор. К. Тахтаджиев. Вип. 2. — К., 1974
19. Старовинні композитори — юним скрипалям. / Упор. К. Тахтаджиев. Вип. 3. — К., 1974
20. Тахтаджиев К. Скрипка. 2 клас. Учебный посібник для ДМШ. — К., 1988
21. Тахтаджиев К. Скрипка. 3 клас. Учебный посібник для ДМШ. — К., 1987
22. Тахтаджиев К. Скрипка. 4 клас. Учебный посібник для ДМШ. — К., 1989
23. Хрестоматия для скрипки. Пьесы и произведения крупной формы. 2—3кл. ДМШ. / Сост. М. Гарлицкий, К. Родионов, Ю. Уткин, К. Фортунатов. — М., 1985
24. Хрестоматия педагогического репертуара. Вып.1, 2./ Сост. К. Фортунатов. — М., 1963
25. Хрестоматия для скрипки. Пьесы и произведения крупной формы. 3—4 кл. ДМШ. Вып. 3./ Ред. Ю. Уткин. — М., 1977
26. Хрестоматия для скрипки. Пьесы и произведения крупной формы. 4—5 кл. ДМШ. Вып. 4./ Ред. Ю. Уткин. — М., 1990

27. Хрестоматия для скрипки. Концерты. Средние и старшие классы ДМШ. Вып. 1,2, — М., 1990
28. Чайковский П. Пьесы. Переложение для для скрипки и фортепиано. — М., 1987
29. Шостакович Д. Альбом пьес для скрипки. / Сост. К. Фортунатов. — М., 1967
30. Юный скрипач. / Сост. К. Фортунатов. Вып. 1. — М., 1988
31. Юный скрипач. / Сост. К. Фортунатов. Вып. 2. — М., 1985
32. Юный скрипач. / Сост. К. Фортунатов. Вып. 3. — М., 1987
33. Юним скрипалям. Учебный репертуар для 2—3 класів. / Упор. К. Тахтаджиев. — К., 1974
34. Юним скрипалям. 5 клас ДМШ. Вип. 1—5. — К., 1985
35. Ансамблі скрипалів. Вип. 1. Педрепертуар ДМШ. / Упор. К. Тахтаджиев. — К., 1968
36. Ансамблі скрипалів. Вип. 4. Педрепертуар ДМШ. / Упор. К. Тахтаджиев. — К., 1971
37. Ансамблі скрипалів. Вип. 5. Педрепертуар ДМШ. / Упор. К. Тахтаджиев. — К., 1972
38. Ансамблі скрипалів. Вип. 6. Педрепертуар ДМШ. / Упор. К. Тахтаджиев. — К., 1973
39. Ансамбли для струнных инструментов. Вып. III. / Ред. В. Ширинского. “Советский композитор”. — М., 1963
40. Ансамбли юных скрипачей. Вып. 8. / Сост. Т. Владимиров. “Советский композитор”. — М., 1988
41. Ансамбли юных скрипачей. / Сост. С. Сапожников. “Советский композитор”. — М., 1971
42. “Играем вместе.” Пьесы для детских ансамблей различных составов. / Сост. В. Кальщикова, Н. Перунова, Н. Толбухина. “Советский композитор”. — Ленинград., 1989
43. Скрипкові ансамблі. Вип. 1. “Музична Україна”. — К., 1981
44. Скрипкові ансамблі. Вип. 2. “Музична Україна”. — К., 1981

44. Скрипкові ансамблі. Вип.3. “Музична Україна”. — К., 1983
45. Скрипкові ансамблі. Вип.5. “Музична Україна”. — К., 1988

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.

1. Баренбойм Л. Музыкальная педагогика и исполнительство. “Музыка”.— М., 1974
2. Беленький Б., Ельбойм Е. Педагогические принципы. Л. М. Цейтлина. “Музыка”. — М., 1990
3. Гинзбург Л. О работе над музыкальным произведением. “Музыка”.— М., 1968
4. Гутников Б. Об искусстве скрипичной игры. “Музыка”.— Л., 1988
5. Либерман М., Берлянчик М. Культура звука скрипача. — М., 1985
6. Мазель Л. Строение музыкальных произведений. — М., 1960
7. Мострас К. Система домашних занятий скрипача. — М., 1956
8. Пархоменко О., Зельдіс В. Скрипка. Школа гри. — К., 1974
9. Погожева Т. Вопросы методики обучения игры на скрипке. — М., 1966
10. Сапожников С. О музыкально-выразительных средствах в скрипичном исполнительском искусстве. — М., 1968
11. Стеценко К. Методика навчання гри на скрипці. “Музична Україна”. ч.І.— К., 1974, ч.ІІ.— К., 1964
12. Флеш К. Искусство скрипичной игры. — М., 1964
13. Ципин Г. Музыкант и его работа. “Советский композитор”. — М., 1988
14. Шульпяков О. Музыкально-исполнительская техника и художественный образ. — Л., 1986
15. Шульпяков О. Техническое развитие музыканта-исполнителя. — Проблемы методологии. — Л., 1973
16. Юзефович В. Давид Ойстрах. “Советский композитор”. — М., 1988
17. Янкелевич Ю. И. Педагогическое наследие. — М., 1983